Parikkalan energiaverkon vaiheyleiskaavan käynnistäminen

Khall 23.11.2026
77/10.02.02/2026

Valmistelija:
teknisen toimen osastopäällikkö Pauli Parkkima
puh 040 653 1513
pauli.parkkima@parikkala.fi

Parikkalan kunnan alueelle kohdistuu kiinnostusta sähköä runsaasti käyttäviin ja sähköjärjestelmää palveleviin investointeihin. Näitä ovat esimerkiksi datakeskukset, akkuenergiavarastot ja muut energiaintensiiviset teollisuushankkeet sekä niiden tarvitsemat sähköasemat ja liittymisjohdot. Hankkeet lisäävät tarvetta tarkastella sähköverkon kehittämistä ja toimintojen sijoittumista yksittäisiä hankealueita laajempana kokonaisuutena.

Parikkalan kuntastrategiassa 2023–2030 tavoitteeksi on asetettu kestävän kasvun ja elinvoiman vahvistaminen sekä uusiutuvan energian sijoittumisen mahdollistaminen kaavoituksella. Kunnanvaltuuston 15.4.2025 § 7 hyväksymässä ilmastosuunnitelmassa 2025–2029 edistetään uusiutuvaa energiaa, energian varastointia ja uusia energiaratkaisuja sekä näiden tarvitsemien sijoituspaikkojen ja aluevarausten ennakointia. Energiaverkon vaiheyleiskaavalla tuetaan näitä tavoitteita sovittamalla yhteen sähköverkon kehittämistarpeet, energiantuotanto, sähkönkulutus, energian varastointi ja muu maankäyttö.

Parikkalan alueen sähkönsyöttö tukeutuu Fingrid Oyj:n 110 kV:n kantaverkkoyhteyksiin ja niihin liittyvään paikalliseen jakeluverkkoon. Parikkalan Valo Oy:n kanssa käydyissä keskusteluissa Parikkalan alueella käytettävissä olevan vapaan kulutustehon suuruusluokaksi on alustavasti arvioitu noin 20 MW. Liittymismahdollisuudet vaihtelevat alueittain ja liittymispisteittäin.

Kunnan tiedossa olevien akkuenergiavarastohankkeiden ilmoitetut suunnittelutehot ovat yhteensä noin 110 MW. Lisäksi valmistelussa on muita merkittäviä sähkönkäyttöhankkeita. Hankkeet ovat eri valmisteluvaiheissa, ja niiden tehot, liittymisratkaisut sekä toteutumisaikataulut voivat muuttua. Suunnittelutehojen summa ei sellaisenaan tarkoita samanaikaista sähkönkulutusta tai sitovasti varattua liittymistehoa, mutta hankkeiden mittakaava osoittaa tarpeen sähköverkon ja maankäytön yhteiselle suunnittelulle.

Kaavatyössä tarkastellaan sekä Fingrid Oyj:n kantaverkon että Parikkalan Valo Oy:n paikallisen jakeluverkon maankäytöllisiä kehittämistarpeita sekä näihin liittyviä sähköasema- ja liittymisjärjestelyjä.

Esille tulleiden hankkeiden liittymistarpeet edellyttävät kantaverkon ja paikallisen jakeluverkon kapasiteetin sekä vahvistamistarpeiden selvittämistä yhteistyössä Fingrid Oyj:n ja Parikkalan Valo Oy:n kanssa. Sähköverkon kehittäminen voi edellyttää nykyisten sähköasemien laajentamista, uusia sähköasemaratkaisuja sekä uusia tai vahvistettavia voimajohto- ja maakaapeliyhteyksiä.

Verkon kehittäminen edellyttää pitkäjänteistä suunnittelua ja riittävien aluevarausten turvaamista. Sähköasemien laajentuminen ja uudet verkkoyhteydet voivat muuttaa johtoreittien tilantarpeita ja niiden suhdetta

ympäröivään maankäyttöön. Sähköasemien ja johtoyhteyksien läheisyyteen sijoittuva rakentaminen voi puolestaan kaventaa tulevien verkkoratkaisujen vaihtoehtoja. Näiden tarpeiden yhteensovittaminen on tärkeää sekä sähköverkon kehittämisen että kunnan tulevien teollisten investointien kannalta.

Elinkeinoalueiden kehittäminen, merkittävien teollisten investointien valmistelu ja sähköverkon vahvistaminen edellyttävät pitkäjänteistä suunnittelua. Akkuenergiavarastohankkeiden lupamenettelyt ja rakentaminen voivat edetä näitä huomattavasti nopeammin. Hankkeiden eritahtisuus korostaa tarvetta yhteensovittaa toimintojen sijoittuminen, sähköasemien kehittäminen ja johtoyhteydet ennen tulevia maankäyttöratkaisuja rajoittavien sidonnaisuuksien syntymistä.

Yksittäisissä hankekohtaisissa lupamenettelyissä ei voida riittävästi ratkaista koko kunnan sähköverkon kehittämistä, vaihtoehtoisia johtoyhteyksiä ja useiden hankkeiden yhteisvaikutuksia. Näiden yhteensovittaminen edellyttää yleiskaavatasoista tarkastelua.

Kunnan tehtävänä on ohjata maankäyttöä siten, että sähköverkon kehittäminen ja siihen liittyvät hankkeet voidaan toteuttaa turvallisesti, taloudellisesti ja ympäristöön soveltuvalla tavalla. Samalla on tarpeen turvata sähköasemien laajentumismahdollisuudet, johtoyhteyksien tarkoituksenmukainen sijoittuminen sekä elinkeinoalueiden pitkäjänteinen kehittäminen.

Suunnittelutarpeet painottuvat sähköasemien ja nykyisten voimajohtojen ympäristöihin. Sähköverkko muodostaa kuitenkin koko kuntaa palvelevan kokonaisuuden, jonka kehittämisessä on voitava tarkastella myös uusia johtoyhteyksiä ja vaihtoehtoisia sijoittumisalueita.

Sähköverkon kehittämisen ja hankkeiden yhteensovittamisen tarpeet voivat kohdistua sekä asemakaavoitetuille että asemakaavoittamattomille alueille. Myös asemakaava-alueilla voi olla tarpeen turvata sähköasemien laajentuminen, uusien johtoyhteyksien sijoittuminen ja nykyisten verkkoyhteyksien vahvistaminen. Tämän vuoksi vaiheyleiskaavan suunnittelualueeksi esitetään koko Parikkalan kunnan aluetta. Tarkastelujen yksityiskohtaisuus kohdennetaan suunnittelutarpeiden ja arvioitavien vaikutusten perusteella.

Alueidenkäyttölain 35 § mahdollistaa yleiskaavan laatimisen vaiheittain. Energiaverkon vaiheyleiskaavassa keskitytään sähköverkkoon ja siihen liittyvien toimintojen maankäyttöön.

Kaava laaditaan oikeusvaikutteisena vaiheyleiskaavana. Lähtökohtana on nykyisten yleiskaavojen ja rantayleiskaavojen säilyttäminen voimassa. Niitä muutetaan vain siltä osin kuin vaiheyleiskaavan tavoitteiden toteuttaminen sitä välttämättä edellyttää. Kaavassa yksilöidään sen suhde aikaisempiin yleiskaavoihin sekä ne merkinnät ja määräykset, joita vaiheyleiskaava täydentää tai korvaa. Nykyiset yleiskaavat säilyvät muilta osin voimassa alueidenkäyttölain 42 §:n mukaisesti.

Nykyiset asemakaavat säilyvät voimassa. Kaavatyössä selvitetään uusien asemakaavojen laatimistarpeet sekä nykyisten asemakaavojen välttämättömät muutostarpeet erityisesti sähköasemien ympäristössä ja kehitettävillä elinkeinoalueilla. Tarvittava asemakaavoitus voidaan käynnistää vaiheyleiskaavan rinnalla tai sen jälkeen. Asemakaavoituksen

käynnistämisestä päätetään erikseen suunnittelualueen ja tavoitteiden täsmennyttyä.

Kaavoituksen tavoitteena on:

1. selvittää kantaverkon ja paikallisen jakeluverkon nykytilanne sekä maankäytölliset kehittämistarpeet yhteistyössä Fingrid Oyj:n ja Parikkalan Valo Oy:n kanssa;
2. turvata nykyisten ja mahdollisten uusien sähköasemien sekä voimajohto- ja maakaapeliyhteyksien tarvitsemat alueet ja kehittämismahdollisuudet;
3. tutkia sähköä tuottavien, kuluttavien ja varastoivien hankkeiden sijoittumisedellytykset sekä niiden tarvitsemat yhteydet sähköverkkoon ja määritellä erityisesti akkuenergiavarastojen sijoittumista ohjaavat periaatteet ja niille soveltuvat alueet;
4. sovittaa yhteen energiaverkon, energiaintensiivisten toimintojen ja muun maankäytön tarpeet sekä arvioida niiden yhteisvaikutuksia;
5. tukea kunnan elinkeinoalueiden pitkäjänteistä kehittämistä ja huomioida toimintojen yhdyskuntataloudelliset sekä elinvoimavaikutukset;
6. yhteensovittaa suunniteltavat toiminnot asutuksen, muiden elinkeinojen, liikenteen, virkistyksen, luonnon, vesistöjen, maiseman, kulttuuriympäristön ja turvallisuuden kanssa;
7. muodostaa maankäytöllinen kokonaisratkaisu yksittäisten hankkeiden jatkosuunnittelun ja tarvittavan yksityiskohtaisemman kaavoituksen perustaksi.

Kaavatyössä huomioidaan maakuntakaavat, kunnan nykyiset ja vireillä olevat kaavat sekä kantaverkon ja paikallisen jakeluverkon kehittämissuunnitelmat. Valmistelussa tarkastellaan vaihtoehtoisia ratkaisuja ja arvioidaan niiden vaikutuksia.

Kaavoituksen sisältöä ja tarkastelujen kohdentamista täsmennetään työn edetessä. Tarvittaessa suunnittelua voidaan jakaa erillisiin osiin, jotta eri osa-alueet tai teemat voivat edetä tarkoituksenmukaisessa aikataulussa.

Kaavatyö valmistellaan yhteistyössä verkonhaltijoiden, viranomaisten, maanomistajien ja muiden osallisten kanssa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa kuvataan suunnittelun lähtökohdat, selvitystarpeet, vaikutusten arviointi, osallistumismenettelyt ja alustava aikataulu. Tekninen toimi valmistelee kaavatyön työohjelman ja tavoiteaikataulun sekä raportoi työn etenemisestä kunnanhallitukselle vähintään vuosittain.

Parikkalan kunnan hallintosäännön 22 §:n 15 b kohdan mukaan kunnanhallitus huolehtii yleis- ja asemakaavojen laatimisesta ja niiden pitämisestä ajan tasalla.

Esittelijä: Kunnanjohtaja Jukkola Juho

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää käynnistää Parikkalan energiaverkon vaiheyleiskaavan laatimisen koko kunnan alueelle oikeusvaikutteisena vaiheyleiskaavana selostusosassa esitetyin alustavin tavoittein. Voimassa olevia yleiskaavoja muutetaan vain kaavan tavoitteiden toteuttamiseksi välttämättömiltä osin.

Kunnanhallitus antaa kaavatyön valmistelun teknisten toimen tehtäväksi.

Päätös